

KLESZCZE

Kleszcze występują na terenie całego kraju. Żyją w miejscach lekko wilgotnych i obfitujących w roślinność. Możemy je spotkać w lasach i na ich obrzeżach, w zagajnikach, na terenach porośniętych wysoką trawą, zaroślami lub paprociami, w parkach, na działkach, łąkach, pastwiskach, nad brzegami rzek i jezior. Są organizmami aktywnymi od wczesnej wiosny do późnej jesieni.

Żywią się krwią zwierząt i ludzi. Atakując, znieczulają miejsce wkłucia i spokojnie żerują nawet przez kilka dni. W czasie ukłucia i wysysania krwi, mogą przenosić groźne choroby zakaźne. Należą do nich między innymi:

- Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

- Borelioza z Lyme.

Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM):

to ostra choroba zakaźna przenoszona przez kleszcze, która występuje w różnych postaciach klinicznych i dotyczy głównie ośrodkowego układu nerwowego.

Zachorowania notuje się głównie latem i jesienią, na skutek ukłucia przez zakażonego kleszcza, a także drogą pokarmową po spożyciu niepasteryzowanych produktów mlecznych (picie mleka zakażonych krów, kóz i owiec).

W niektórych przypadkach KZM może przebiegać łagodnie i tylko badanie krwi pozwala potwierdzić zakażenie. W innych przypadkach przebieg może być dwufazowy:

- I faza pojawia się po 7-14 dniach od ukłucia. Przebiega z gorączką oraz objawami podobnymi do grypy i utrzymuje się około 1 tygodnia

- II faza charakteryzuje się bólami głowy, gorączką, wymiotami, nudnościami, objawami oponowymi oraz zmianami zapalnymi w płynie mózgowo-rdzeniowym i zwykle ustępuje po 2-3 tygodniach.

KZM przeważnie kończy się całkowitym zdrowieniem pacjenta. Bywa jednak, że choroba ma przebieg ciężki, głównie u dorosłych z następstwami pochorobowymi – w postaci niedowładów, zaników mięśni obręczy barkowej oraz uszkodzenia mózgu (rzadko kończy się zgonem).

Kleszczowe Zapalenie Mózgu występuje głównie w Europie Centralnej, Wschodniej i Północnej Azji. W Polsce na przestrzeni ostatnich lat notowano ją niemal we wszystkich województwach (najczęściej w Podlaskim, Warmińsko -Mazurskim, Mazowieckim, Dolnośląskim i Opolskim).

Osoby narażone na KZM to między innymi :

- leśnicy

- osoby zatrudnione przy eksploatacji lasów

- rolnicy, działkowicze

- dzieci i młodzież podczas letniego wypoczynku na obozach i koloniach, turyści

Zapobieganie i zwalczanie:

- stosowanie środków ochrony osobistej

- noszenie odpowiedniego ubrania w lesie (ubranie obcisłe, przylegające do ciała utrudnia przedostanie się kleszcza na skórę)

- wczesne i ostrożne usunięcie kleszcza ze skóry (po powrocie z lasu należy obejrzeć dokładnie całe ciało, wziąć kąpiel pod prysznicem, jak najszybciej usuwać dostrzeżone kleszcze – najlepiej pęsetą; nie smarować tłuszczem)

- stosowanie środków odstrasżających kleszcze (repelenty)

- unikanie zarośli w parkach i lasach

- uodpornienie ludzi poprzez szczepienia

By uzyskać ochronę należy przyjąć dwie kolejne dawki szczepionki w odstępie 1 do 3 miesięcy. Jeżeli na

szczepienie człowiek decyduje się w ciepłej porze roku, lekarz może zalecić podanie drugiej dawki szczepionki już po 14 dniach po pierwszej, by jak najszybciej osiągnąć odporność. Długotrwałą ochronę zapewnia trzecia dawka szczepionki przyjęta po 9-12 miesiącach po drugiej dawce, a następnie szczepienia przypominające podawane co 3 lata.

Borelioza:

to przewlekła choroba bakteryjna wywoływana przez krętki z grupy *Borrelia*. Do zakażenia dochodzi poprzez ssanie krwi człowieka przez zakażonego kleszcza. Zachorowania notuje się głównie latem i jesienią (kwiecień – październik).

Objawy kliniczne są różne w zależności od czasu trwania choroby, w przebiegu zakażenia wyróżnia się trzy stadia:

- I stadium – w ciągu 7 – 10 dni pojawiają się zmiany skórne objawiające się rumieniem wędrującym
- II stadium – wskutek rozprzestrzeniania krętków drogą krwionośną pojawiają się objawy narządowe, do których dochodzi w przeciągu kilku tygodni lub miesięcy. Mogą one dotyczyć: układu nerwowego (np. zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych i mózgu, zapalenie nerwów czaszkowych i obwodowych – forma przewlekła sugeruje stwardnienie rozsiane, chorobę Alzheimera), układu kostno – stawowego (np. zapalenie stawów kolanowych rzadziej łokciowych, skokowych i biodrowych – forma przewlekła zwana utrwalonym obrzękiem stawów), układu krążenia (np. zaburzenia przewodnictwa mięśnia sercowego)
- III stadium – może wystąpić w kilkanaście miesięcy od zakażenia lub później, a objawy choroby przybierają formę zmian przewlekłych

Zapobieganie i zwalczanie:

- stosowanie środków ochrony osobistej
- noszenie odpowiedniego ubrania w lesie (ubranie obcisłe, przylegające do ciała utrudnia przedostanie się kleszcza na skórę)
- wczesne i ostrożne usunięcie kleszcza ze skóry (po powrocie z lasu należy obejrzeć dokładnie całe ciało, wziąć kąpiel pod prysznicem, jak najszybciej usuwać dostrzeżone kleszcze – najlepiej pęsetą; nie smarować tłuszczem)
- stosowanie środków odstrasżających kleszcze (repelenty)
- unikanie zarośli w parkach i lasach

Mimo intensywnych prac prowadzonych w wielu krajach, dotychczas nie uzyskano szczepionki przeciwko Boreliozie. Każdy chory z rumieniem wędrującym powinien niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza.

Wczesna terapia antybiotykowa z powodzeniem chroni przed przewlekłymi, nieodwracalnymi objawami choroby.

Drukuj